

METROPOL

Pod pojmem profesionální fotograf si většina z nás pravděpodobně představí muže. Realita je ale už pár desítek let jiná. Rozhovor jsme tentokrát vedli s Monikou Navrátilovou, která k profikům ve svém oboru nepochybně patří.

Monika Navrátilová: Portrétování je intimní záležitost

■ Jak jste začínala, od koho jste se učila a kolik let v oboru pracujete?
Před třinácti lety jsem se vydala do Etiopie s půjčenou zrcadlovkou a teleobjektivem. Po kapsách jsem měla taháky s nastavením času, clony a citlivosti. Fotografovala jsem paviány v simienských horách, a když proti mně vyběhla tlupa opic, musela jsem okamžitě zareagovat, abych nepřišla o skvělé záběry. Za čtrnáct dní fotografování v Etiopii se ve mně zrodila vášně pro fotografování. Vyšla jsem si pak svoji fotoknihku, která měla u přátel úspěch a někteří z nich mě přivedli na myšlenku, abych začala fotit profesionálně. Navštěvovala jsem nultý ročník fotografické školy, ale neustálé sezení v lavici a učení fyzikálních zákonů mě nenaplňovalo, chtěla jsem hned fotit! Absolvovala jsem pak několik kurzů fotografování i postprodukce, mým učitelem kompozice byl například spisovatel a novinář Ondřej Neff. S vnímáním světla mi zase hodně pomohla moje kolegyně fotografka Lenka Hatašová, které jsem v minulosti při focení asistovala.

■ Kdo nebo co jsou nejčastější objekty vašeho hledáčku?
Jsem portrétní fotografka, mým nejčastějším objektem je tedy člověk. Když se mi narodila dcera, fotografovala jsem velmi často děti a rodiny, teď už ale pomalu ustupují a přenechávám tuto oblast raději rodinným fotografům. Fotím spíše portréty zralých žen, které chtějí mít fotografie na památku nebo dárek pro man-

žela, takzvané profesionální byznys portréty, ale i osobnosti české kultury a showbyznysu pro časopisy nebo pro reklamní kampaně. Ráda se zapojuji i do charitativních projektů, na svém kontě mám například několik kalendářů na podporu dětských domovů.

■ Váš rejstřík je poměrně široký, co nebo koho fotíte nejraději?
Nezáleží na tom, koho fotím, spíše mi jde o celkovou atmosféru, která při fotografování vznikne. Portrétování je vlastně velmi intimní záležitost, člověk se při něm dost obnažuje a pro mě je tudíž velmi důležité se na můj objekt napojit. Jedině tak pak může vzniknout fotografie, ze které vyzáří komfortní pocit toho, koho jsem měla v hledáčku.

■ Jak dalece je obtížné vystihnout ten správný okamžik, kdy zmáčknete spoušť?
Spoléhám se na svoji intuici, spoušť mačkám pocitově ve chvíli, kdy vidím ten správný úhel, situaci a nebo potřebné světlo. Pro časopisy fotím portréty, kde jsou většinou předem dané jejich parametry. Pro svou prezentaci na sociálních sítích - ty vnímám tak trochu jako svou virtuální galerii - ale používám snímky, které by v médiích moc prostoru neměly. Často jsou černobílé nebo rozmazané, pro mě mají ale i takhle svou zvláštní atmosféru.

■ Jakými klienty jsou známé osobnosti, které portrétujete především?
Obecně platí, že focením nechtějí ztrácet příliš mnoho času, proto se snažím, aby vše proběhlo poměrně rychle. Před mým objektivem ti lidé většinou nestojí poprvé, takže se často známe - o to je to celé jednodušší. Speciální kategorií jsou pro mě her-

ci, kteří se fotí hodně neradi, i když to vypadá, že jsou na objektiv zvyklí. Mezi kamerou a fotoaparátem je totiž velký rozdíl - v roli jsou jako ryby ve vodě, focení je pro ně ale něco jiného. Tam musí být sami za sebe.

■ Pracujete raději v interiéru nebo v přírodě?

V zimě většinou v interiéru a v létě se snažím fotit venku. Je jedno, jestli je to příroda nebo pražské uličky. Důležité je pro mě světlo. Ideální v létě je to po večerní, když je slunce nízko a funguje jako takový velký reflektor. V zimních měsících fotím zase dopoledne, dokud je světla dostatek - v ateliéru totiž kombinuji jak studiová světla, tak modulované světlo denní, které tam prochází velkými francouzskými okny. V mém mobilu mám tři aplikace, podle kterých zkoumám počasí a sleduji pohyb slunce, větru nebo deště. Když vím, že podmínky nebudou ideální a čeká nás deštivý a zamračený den, focení zruším.

■ Kam nejdál jste se s fotoaparátem dostala?

Kromě Etiopie jsem před pár lety navštívila sever Indie, tzv. Malý Tibet, kde jsem fotografovala pro neziskovou organizaci Brontosauři v Himálajích, která v Mulbekhu pomáhá stavět školu a internát pro děti z odlehklých míst. Tento projekt podporuje i samotný Dalajláma a já měla tu čest ho při této příležitosti portrétovat. Byla to úžasná a nezapomenutelná zkušenost. V Ladakhu jsem poznala tibetský buddhismus, který je mi velmi blízký, navíc jsem tam navštívila ty nejstarší buddhistické chrámy. Do mé milované Indie jsem se pak ještě jednou vrátila a po návratu v Praze uspořádala dvě výstavy svých fotografií.

Pokračování na 2. straně

Osobnosti roku 2021 Ústeckého kraje budou vyhlášeny 5. května

Ve čtvrtek 5. května vyvrcholí slavnostním vyhlášením výsledků oblíbená čtenářská anketa Osobnost roku Ústeckého kraje, tentokrát za rok 2021. Stane se tak v Zahradním domě v Teplících.

OSOBNOST ROKU 2021
ÚSTECKÉHO KRAJE

Děkujeme partnerům:

SKUPINA ČEZ

Smutný zvesela: Čápi a alergie

Na svatého Řehoře čáp letí přes moře. Vlastně už přiletěl a znamená to, že jaro k nám chvátá kroky milovými. Mému oblíbenému písničkáři - Miki Ryvolovi ho přivázal Jarní kurýr, my ostatní si musíme vystačit s prostým konstatováním faktu začátku astronomického jara k 20. březnu. Podobně jako se vrací již zmínění čápi, vrátilo se k našemu bývalému premiérovi trestní stíhání v kauze Čápiho hnízda. Na pozadí světových událostí ale tato kauza nikoho nezajímá. Už jsme si přeče za posledních pár let zvykli, že „Čápi“ přiletí, chvíli (v mediálním a politickém světě) pobydou a zase odletí. Pokud nedojde k nějakému zásadnímu zvratu, mohla by ex-premiérova kauza začít plnit v okurkové sezóně roli konvenční novinářské kachny. Vždycky na začátku léta by se kauza znovuotevřela a na podzim zase na rok uspala. Veřejnost by byla spokojena, že se děje spravedlnost, my novináři bychom pak měli parádní téma v době chudě na zásadní kauzy. Kromě přiletu brodivého ptactva nás příroda v tuto dobu každý rok obdaruje zbrusu novou pylovou sezónou. Nejprve prý kvetou dřeviny a jejich pyl tedy začíná trápit naše alergické spoločbčany již v tuto chvíli. Mně však Štěstěna alergii na flóru zaplat Bůh neobdařila, sleduji tak smrkající a popotahující kumpány s pochopením, ne však z vlastní zkušeností. Co mi sudičky ubraly na alergických výše zmíněného typu, to mi přidaly na alergii na blbce. Vážně. Při setkání s dostatečně jasným příkladem lidské blbosti mám tendenci slzet, kašlat a i kýchat. A co si budeme povídat, vyhnout se v poslední době tomuto alergenu není úplně možné. Když mají alergici své pylové zpravidajství, které je informuje o tom, že by měli (přinejmenším) zavřít okna a ideálně nevycházet na ulici, našinec by ocenil i pravidelně aktualizované „Blbostní zpravidajství“, zhruba v tomto duchu: „Vzhledem ke společenské situaci v prvním dubnovém týdnu očekáváme silný výsev jásového blbství. Aktuální místní koncentrace výrazně kolísá v závislosti na počasí a blízkosti termínu výplaty. Hojný bude výskyt citací životních moudr z Vysoké školy života. Nadále budou dominovat erupce morálních křičů a uražené ješitnosti. Alergikům doporučujeme zavřít okna se sociálními sítěmi a jít se projít do lesa“ Tak takhle by se mi to líbilo... **Ondřej Smutný**

Monika Navrátilová: Portrétování je intimní záležitost

Dokončení z první strany...

Jaké cesty vás v budoucnu ještě čekají?

Ráda bych se opět vydala do Indie, znám jen sever a tak bych chtěla s fotoaparát v ruce poznat i ostatní části této pro mně úchvatné a fotogenické země. A konečně se chystám i za svým velkým snem, kterým jsou gorily v Ugandě. Už jednou jsem tuto cestu musela zrušit týden před odletem kvůli bakteriím, které jsem si přivezla z Indie. Na podzim navíc plánuji s herečkou Chantal Poullain vyrazit na cestu do její milované Bretaně. Čeká nás série fotografií pro rozšířené vydání její knihy „Život na laně“.

Profesionální fotografové většinou mobilními aplikacemi opovrhují. Jak to máte vy?

Vůbec ne, naopak, mobilní telefon mám neustále u sebe a mohu tak zachytit spoustu zajímavých okamžiků. Navíc váží asi o tři kila méně než můj fotoaparát s objektivem (smích). Mobilním fotografuji téměř denně svoji přítelou dceru Stellu a naše tři psy. Jednou jsem dokonce na Barbadosu mobilem nafotila reportáž z továrny na výrobu

whisky a fotografie jejího majitele vyšla na titulní straně magazínu, což napovídá, že fotoaparáty v mobilních telefonech jsou dnes už celkem kvalitní.

Jak velká je v oboru profesionální fotografie konkurence?

Jsem přející a pozitivní člověk, konkurenci beru spíš jako inspiraci a impulz k posunu. Přeji každému, ať se mu daří a neodmítnu nikoho, kdo si ke mně přijde pro radu. Jediné, co mi vadí, jsou mraky fotografií na sociálních sí-

tích, kteří se podhodnocují, bohužel jim chybí sebevědomí. A pak je tu ta druhá skupina. Trpím, když vidím amatérské fotografie, za které si někdo dokáže říct nehorázné peníze.

Kde se mohou lidé s vašimi pracemi blíže seznámit?

Na stránkách časopisů, v internetových médiích ale třeba i v kalendářích nebo na hudebních nosičích. Kromě webových stránek (www.monikanavratlova.cz) svoje fotografie pravidelně vkládám na instagram ([monika_navratlova_photography](https://www.instagram.com/monika_navratlova_photography)) a svoji profesionální facebookovou stránku ([Monika Navrátilová - photography](https://www.facebook.com/monikanavratlova)).

Připravila: L. Richterová, foto Petra Sikorová titul a Monika Navrátilová

Motorkáři ze Skupiny ČEZ se pořádně rozjeli

Úctyhodných 810 011 korun za prodané kalendáře a 230 000 korun od Nadače ČEZ, velká radost a tisíce slova díky nad symbolickými šeky a velmi dobrý pocit motorkářů ze Skupiny ČEZ a jejich přátel, kteří se sdružují pod názvem „Jednou stopou PRO...“

Tak by se dalo ve stručnosti shrnout nedávné dění v Informačním centru Elektrárny Ledvice. Původním záměrem přitom bylo získat prodejem kalendáře na rok 2022 „pouhých“ 300 000 korun na zaplacení výcviku a předání asistenčního psa Madlence z Prahy, která má nádorové onemocnění na prodloužené míše, takže ztrácí hybnost rukou. Ve finále ovšem získala nejen novou čtyřnohou kamarádku – černou labradorku Tiu, ale z vybraných peněz obdarovala i dvě organizace.

„Jako by k sobě patřily odjakživa,“ říká s dojetím v hlase maminka Eva Fišerová a dodává: „Že jsou motorkáři z ČEZ srdcaři a dokážou pomoci tam, kde je třeba, víme už dávno. Ale že se jim místo pro nás potřebných 300 000 podaří zís-

Květen 2021 - Motorkářky coby modelky ještě v civilu a Magdalénka s Predátorem z titulní stránky teprve budoucího kalendáře.

kat prodejem kalendáře 810 011 korun, nás opravdu dostalo a hlavně dojalo. Jsme rádi, že jsme získali tak perfektní přátele a všem moc děkujeme.“ Z celkové částky 810 011 se zatím podařilo „utratit“ rovných 400 000 korun. Re-

spektive 300 000 stál výcvik a předání Tiy. Dalších 100 000 korun Majda rovným dílem rozdělila mezi Centrum dětské neuroonkologie v Motole, kde se léčí, a Domov sv. Máří Magdalény v Jiřetíně pod Jedlovou, v němž posky-

tuji dočasný azyl zejména maminkám se sníženými mentálními schopnostmi, obětím domácího násilí a jejich dětem. „Ještě potřebujeme pro Madlenu nějaký lehký vozíček, abychom mohli všichni společně poznávat svět, tedy aby zvládla i delší a pro ni mnohem na pohyb náročnější výlety. Možná přidáme i rehabilitační pobyt. Zbytek peněz během roku přerozdělíme mezi další děti, co je potřebují více než my,“ poznamenala ještě maminka Eva.

„Máme za sebou pět kalendářů, na jejichž realizaci se podílelo více než šedesát modelů a modelek a víc než šedesát úžasných strojů. Kolegyně a kolegové na snímcích jsou opravdu z celé republiky. Napříč celou Skupinou ČEZ pracují na různých pozicích prakticky ve všech klasických, některých vodních a obou jaderných elektrárnách. Fotek už je za těch pět let asi milion. Co je ovšem nejdůležitější, za tu dobu už do světa putovalo více než 3 300 kalendářů a celková částka získaná jejich prodejem přesáhla 1 510 000 korun. Děkujeme všem za přízeň a podporu. Ne nadarmo je naším hlavním motem – Má to SMYSL,“ kvituje Kamila Češpivová.

Text a foto: Ota Schnepf

Litoměřice se vyplatí

Slevy na ubytování, zvýhodněné vstupy do turisticky atraktivních míst, pro děti mnohdy i zdarma, uvítací drinky a dárky, půjčení golfových holí zdarma a mnoho dalšího nabízí právě vydaná bonusová knížka města nazvaná „Vychutnejte si Litoměřice“.

K dostání je v Infocentru městského úřadu a v recepci hradu za 45 korun.

„Turistovi přijíždějícímu do Litoměřic nabídneme knížku ve formě plnobarevného sešitku přehled atraktivních míst, která by měl navštívit nejen proto, že jsou nějakým způsobem zajímavá, ale o své zákazníky skutečně stojí, protože nabízejí něco navíc,“ uvedla vedoucí odboru komunikace, marketingu a cestovního ruchu městského úřa-

du Eva Břeňová. Celkem jde o více než tři desítky bonusů, jež jsou výsledkem spolupráce s místními podnikateli, příspěvkovými organizacemi města, provozovateli muzeí, galerií a dalších.

„Navštívit Litoměřice se fakt vyplatí,“ poukázal starosta Ladislav Chlupáč na smysl projektu, který má vlastní microsite na webových stránkách města <https://www.litomerice.cz/bonusova-knizka>. (od dop.)

Do společnosti Ústecká Média vstupuje silná investiční společnost IPC

Mediální skupina Euronova Group ohlásila vstup silného strategického partnera do společnosti Ústecká Média, která 1. června spustí televizní vysílání v Ústeckém kraji. Projekt nově posílila česká investiční společnost Invest & Property Consulting.

Smlouvu o příchodu nového partnera do společnosti Ústecká Média s.r.o. v pondělí 11. dubna uzavřeli majitel mediální skupiny Euronova Group s.r.o. Radek Novák, Jan Sklenář a Karel Šimek ze společnosti Metropol Group a.s. patříci do stáje Invest & Property Consulting a.s. „Společnost Ústecká Média je nedílnou součástí mediální skupiny Euronova Group. Příchod investiční společnosti IPC vnímám jako značné posílení projektu a garanci toho, že to se zpravodajstvím v Ústeckém kraji myslíme vážně. V tuto chvíli finalizujeme přípravu tak, abychom 1. června zahájili vysílání. Naším cílem je poskytovat divákům na severu Čech nezavislé regionální zpravodajství,“ říká Radek Novák, majitel skupiny Euronova Group. Kanál bude možné naladit zdarma v rámci pozemního – terestrického – vysílání. Provoz stanice bude mít

na starosti Jiří Moršadt ze společnosti Metropol Group a.s. Mediální společnost Euronova Group má bohaté zkušenosti s regionálním zpravodajstvím z města Plzně, kde provozuje televizní stanice TV ZAK a Plzeň TV a zpravodajský portál Plzeň.cz. V Karlovarském kraji nově stojí za zpravodajským serverem Karlovarky.cz. Invest & Property Consulting spravuje investiční portfolio od roku 2008, které se k dnešnímu dni rozrostlo na desítky firem, oceněných na více než tři miliardy Kč. Hlavními obory investic jsou energetika, development, těžba a zpracování přírodních zdrojů a medicína včetně péče o pacienty s Alzheimerovou chorobou. Nově také potravinářský průmysl a média. Cílem společnosti je vytvořit a spravovat investiční portfolio větší než 15 miliard korun a zajistit trvalý výnos nad 17 % ročně. (red.)

Sportovní den podpořil ukrajinskou komunitu

Ukrajinská komunita se kvůli válečnému konfliktu rozrůstá i ve Štětí. Labe aréna v kooperaci se Základní školou Ostrovni ve Štětí na aktuální situaci zareagovala a uspořádala Sportovní den pro české a ukrajinské děti a jejich rodiče. Akce se zúčastnilo odhadem 150 lidí, z toho třetina byli právě Ukrajinci. Po tomto Sportovním dni se „štěstí Ukrajinci“ v nabídce sportovního vyžití v okolí už vynajdí. Na to navazuje mnoho dalších aktivit, které Labe aréna v souvislosti s integrací ukrajinských dětí do české společnosti chystá. Ve spolupráci se ZŠ Ostrovni podporuje vyučování českého jazyka a projekt Česko vesluje otevřel možnosti soutěžení na veslařských trenažerech na školách i pro novou kategorii Česko-ukrajinské štafety. (od dop.)

Kraj se postupně mění

Ústecký kraj projde v následujících letech transformací z uhlého regionu. Válka na Ukrajině posílila potřebu energetické a surovinové soběstačnosti a bezpečnosti. Kraj nabízí vhodné možnosti využití vzácných surovin i zkušené technické pracovníky pro rozvoj řešení v oblasti moderní energetiky.

V rámci své návštěvy zavítal Marian Jurečka i do provozu Elektrárny Pruněřov II. Provázeli ho místopředseda představenstva ČEZ Pavel Cyraní (vlevo) a ředitel elektrárny.

Jde o zásoby lithia, které se mohou stát základem pro modernizaci českého automobilového průmyslu. Důležitou součástí je i česká gigafactory, tedy továrna na bateriové články pro elektrická vozidla, kde je jedním z kandidátů areál bývalé elektrárny Pruněřov I. Při návštěvě elektrárny o tom diskutovali vicepremiér a ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka, zástupci ČEZ a členové vedení Ústeckého kraje. Uhlíková lokalita Pruněřov se nyní zároveň mění v laboratorii zelené energetiky: vedle stavby gigafactory se v jejím areálu a blízkém okolí počítá také s výstavbou několika velkých fotovoltaických elektráren. Jako vůbec první tu ještě letos začne vznikat solární elektrárna o výkonu téměř 4 MW na pozemku sousední Elektrárny Tušimice II. Právě obnovitelné zdroje se stávají dalším příspěvkem k evropské energetické bezpečnosti a soběstačnosti: nepotřebují totiž ke svému provozu palivo ze zahraničí.

„Ústecký region čeká velké změny. Celý uhlíkový průmysl se utlumí a postupně zaniknou tisíce pracovních míst. Proto je potřeba přivést do kraje nové investory, kteří působí v moderních odvětvích, na nichž bude v budoucnu stát česká a evropská ekonomika. To je prioritou našeho ministerstva,“ uvedl ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. „V regionu mohou vzniknout nové projekty obnovitelných zdrojů a také výroby lithia i elektromobilních baterií, které přinesou tisíce kvalitních pracovních míst a vytvoří nové dodavatelské řetězce včetně výzkumu a vývoje, což výrazně přispěje ke zlepšení životních podmínek v regionu. Jde také o strategické projekty pro celé Česko, které čeká nejen transformace energetiky, ale také klíčového automobilového průmyslu. Evropa i Česko teď navíc i vzhledem k válce na Ukrajině musí posílit svou surovinovou bezpečnost a lithium z Cínovce můžeme nabídnout jako náš významný příspěvek.“ (od dop.)

Mostecké perinatologické centrum nabízí maminkám po porodu online screening psychosociálního stresu

Perinatologické centrum Krajské zdravotní, a.s. – Nemocnice Most, o.z., spouští od dubna 2022 projekt ve spolupráci s Národním ústavem duševního zdraví (NÚDZ) a projektem Signály České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělání (ČOSIV). Jde o online screening psychosociálního stresu maminek po porodu.

Až 75 % žen po porodu nevyhledává v případě psychických potíží žádnou pomoc, řada z nich pak dlouhé měsíce strádá, bojí se se svými pocity svěřit a často popisují počátky svého mateřství jako „zahalené v mlze“. Včasná pomoc šetří stovky hodin trápení, které může maminka věnovat svému miminku. Pro dítě je ostatně psychická „přítomnost“ matky velmi důležitým aspektem jeho zdárného duševního vývoje. Pro ženy bývá těžké o jejich pocitech a stavech hovořit, protože předpokládají, že se jim děje něco ojedinělého a nepatřičného. Testováním pochopí, že jsou psychické potíže běžné a není důvod se za ně stydět. I to jim přiblíží tolik potřebnou pomoc. „Jsme rádi, že díky projektu Signály můžeme náš program časné detekce žen a jejich dětí, které jsou ohroženy vysokým psychosociálním stresem po porodu, běžet v Nemocnici Most. Díky jednoduchému dotazníku tak dokážeme identifikovat ženy v riziku a dále jim nabídnout pomoc cestou peer podpory od konzultantek z Úsměvu mámy nebo specializovanou sociálně psychologickou pomoc přímo v regionu. Nemocnice Most se tak zařadila v přístupu k péči o psychiku rodiček k předním českým porodnicím jako je Ústav pro péči o matku a dítě v Podolí, porodnice Thomayerovy nemocnice nebo Fakultní nemocnice Olomouc, kde již náš program běží,“ uvedl MUDr. Antonín Šebela, Ph.D., vedoucí Centra perinatálního duševního zdraví z Národního ústavu duševního zdraví a přední odborník na mateřskou psychiku.

Mgr. Karel Straka z České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání, MUDr. Antonín Šebela, Ph.D., vedoucí Centra perinatálního duševního zdraví Národního ústavu duševního zdraví, MUDr. Marie Váchová, primářka Dětského a dorostového oddělení Nemocnice Most, o.z., a Petra Bláhová, staniční sestra nedonošenecké stanice.

Foto: Krajská zdravotní, a.s.

„Včasná identifikace rodiček v psychosociální zátěži a tedy i potenciálně ohroženého dítěte a následná pomoc jim oběma může mít zásadní vliv na kvalitu celého jejich života. Projekt Perinatal.cz pana doktora Antonína Šebely z Národního ústavu duševního zdraví právě toto pomáhá zajistit a my jsme velice rádi, že jsme dohodli spolupráci s mosteckou nemocnicí, která bude první porodnicí v Ústeckém kraji s tímto unikátním screeningem,“ uvádí předsedkyně ČOSIV Klára Laurenčíková. Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělání také pomáhá s napojením na místní podpůrné

služby a výhledově bude maminkám nabízet i program rozvoje rodičovských kompetencí.

„Naším maminkám v rámci komplexní zdravotní péče nabízíme při pobytu v porodnici možnost vyplnit jednoduchý test na tabletu, který umí vypočítat riziko, že se u nich mohou objevit psychické obtíže. Navíc všem maminkám předáme letáček s kontakty lidí v Ústeckém kraji, kteří se touto problematikou zabývají a jsou schopni jim pomoci, pokud by se nějaké psychické obtíže objevily i později než v porodnici,“ dodala primářka Dětského a dorostového oddělení Nemocnice Most MUDr. Marie Váchová.

Pohled odborníka Jana Bártla: Jak řešit energetickou krizi

Svět v Evropě se vymkl z kořenů, důsledky války na Ukrajině pociťujeme všichni. Jak jsme na to připraveni? Ptáme se Jana Bártla, investičního ředitele a předsedy investiční rady renomované akciové společnosti Invest & Property Consulting (IPC).

■ Do vašeho portfolia patří i energetika. Co nás čeká v blízké, potažmo vzdálenější budoucnosti v této oblasti?

Je pravda, že některé z připravovaných projektů se v tuto chvíli zabývají i oblastí energetiky a jsme velice rádi, že jsme mohli navázat spolupráci s významnými osobami z řad vědců, businessmanů a politiky a našli jsme společnou řeč v tom, co je potřeba udělat, abychom byli schopni účinně pomoci řešit energetickou krizi, která v tuto chvíli hrozí celé Evropě. Směr je jasný v celé Evropě a Evropská unie to jasně definovala i tím, že energii z jádra zařadila mezi zelené zdroje. Proto je jasné, že s jadernými zdroji se počítá i do budoucna. Otázkou je, zda-li jsou budoucnosti velké zdroje, jako je například dostavba JE Dukovany, nebo půjdeme cestou menších zdrojů na lokální bázi. Bohužel současná legislativa na tuto variantu není připravena a znamenalo by to otevřít jaderný zákon jako celek a změnit systém povolování. My bychom rádi tuto diskusi iniciovali a byli v ní aktivními členy, ale toto je politické rozhod-

nutí. Je ale jasné, že současná energetická situace není udržitelná a musí se změnit, proto by se současná politická garnitura měla zamyslet nad tím, zdali není ten pravý čas na změnu, jelikož podle současného zákona se jakékoliv, byť i sebebězpečnější zařízení, které má veškeré atesty a certifikace a nehrozí z něj žádné riziko, posuzuje na základě stejných parametrů jako velká jaderná elektrárna. Abych to zjednodušil, představte si situaci, kdy si postavíte na zahradě boudu pro psa a měli byste k ní získat stejná povolení jako pro kompletní rekonstrukci Chrámu sv. Víta. V energetice ale nespolečáme pouze na jádro, ale díváme se i směrem ostatních obnovitelných zdrojů, a to konkrétně na vítr jako zdroj energie. Bohužel ale ani zde není v ČR definována jasná vize, koncepce a směr, kudy bychom se měli ubírat a proto všichni i tady narážejí na ty stejné paradoxy. Vítr jako zdroj energie je jeden z nejčistších zdrojů, v ČR máme v porovnání s Evropou lokality, které jsou unikátní, hodí se pro postavení těchto typů zdrojů, ale narážíme na omezení kvůli ochraně přírody. Není to paradox, že v zájmu ochrany přírody nutíme producenty energii nestavět obnovitelné zdroje, ale neustále využívat uhlí a zemní plyn...? Opět je tedy nutné vyvolat debatu napříč politickým spektrem a napříč odbornou i širokou veřejností a nalézt ideální kompromis, protože bez shody všech se obávám, že nás nečeká světlá budoucnost.

■ Kdo je nejvíce ohrožen?

V tuto chvíli jsme nejvíce ohroženi my všichni, jelikož energetická krize má globální dopad. Ten nejviditelnější je přímý dopad na cenu pro domácnosti, kdy

každý občan v poslední době pocítil rapidní nárůst cen energií. Další dopad je nepřímý, kdy všechny segmenty ekonomiky musejí bojovat se zvýšenými náklady na výrobu tím, že koncovým uživatelům zdraží výrobky a zároveň bude docházet ke stagnaci platů a tím i ke snížení životní úrovně. Spolu s tím, že se zvýší ceny v důsledku vyšších nákladů výroby se zvýší inflace a tím se zvýší úrokové sazby a běžnému člověku se tím pádem zdraží hypotéky a půjčky. To stejné platí i pro podniky a opět se dostáváme ke zvýšeným nákladům na výrobu a dražším produktům a vyšší inflaci. Všechno je tedy provázané a ten, kdo na to logicky doplácí nejvíce, je konečný spotřebitel, tedy každý z nás. Je tedy naprosto jasné, že každý člověk by měl chápat potřebu řešit energetickou krizi tím, že budeme investovat do nových

a obnovitelných zdrojů jako svoji prioritu a měl by tlačit politiky k tomu, abychom byli nezávislí na jednom zdroji.

■ Co je index ESG a jak jsou na něj české firmy připraveny?

Index ESG úzce souvisí s tím, co jsem psal výše. Mimo jiné říká, jak moc sociálně a environmentálně odpovědná ta daná společnost je, nebo-li jak se stará o své zaměstnance, jak moc se stará o to, jaký je její dopad na životní prostředí, jak moc pomáhá potřebným, ale také jak daná firma přemýšlí o budoucnosti svého podnikání, jaké si vybírá partnery a na základě čeho a kam investuje. A zde je role IPC, kde můžeme pomoci. Ve zkratce se dá říct, že index ESG by měl ukazovat jak moc je firma hodná na všechny a nebo jí jde jen o zisk a vlastní profit. Průzkumy uvádějí, že většina firem stále doufá, že povinnost

ESG reportingu a nové standardy neprojdou evropskou legislativou a pouze 20% firem se na ESG povinnost nějakým způsobem připravuje, proto je potřeba se zamyslet a uvědomit si, že velice brzo může být už pozdě a dopad, který to může mít na firmu, bude obrovský, jelikož se předpokládá, že by například firmy se špatným ESG hodnocením mohly mít horší podmínky financování, nebo by problémy s ESG mohly být důvodem, proč financování svého provozu nebudou moci získat vůbec.

■ Co byste jim doporučili?

No, ono se dá v podstatě doporučit to stejné, co jsem říkal před chvílí. A to tedy zaměřit se na řešení energetické krize ne tím, že budu spalovat více uhlí a zemního plynu, ale tím, že budu zavádět nové technologie zdrojů energie ve svých provozech, budu zvyšovat produktivitu a efektivitu, čímž snížím náklady a vykompenzuji drahé energie a nebudu muset zdražovat, což pomůže ve výsledku obyčejným lidem a čímž si do jisté míry bude schopna zlepšit ESG index. Je to o komplexních řešeních a tato problematika je v tuto chvíli ještě v zárodku, ale už nyní vidíme, že hlavně finanční sektor je ten, který ESG index posuzuje a dává mu váhu při výběru partnerských firem pro spolupráci.

■ Jak jim může být společnost IPC nápomocna?

Nemohu říci přímo, že bychom byli nápomocni firmám jako takovým s řešením jejich ESG na bázi auditů a reportingu, ale mohu říci, že ESG index je jedním z důležitých rozhodovacích parametrů, který ovlivňuje to, zda-li budeme do daného projektu investovat, či nikoliv. Proto kdokoli, kdo by chtěl, aby jeho prostředky byly investovány tam, kde to bude dávat smysl nejen ekonomicky, ale také environmentálně a sociálně, tak potom právě IPC je to správné místo, kde své peníze investovat.

Připravila: L. Richterová, foto: archiv

Asociace: Češi si za pandemii odvykli chodit do restaurací na obědy

Michal Babinec, 46 let,
byznysmen

Celý ten stravenkový systém mi vždycky připadal jako pěkná kulišárna. Poskytovatelé stravenek mají v podstatě svoje jídle. Pomínu to, že se většinou nejedná o české firmy, ale mít v kapse deseti-procentní provizi za to, že jsem někomu zprostředkoval oběd nebo nákup potravin, je terno, a taky trochu ličivka. Víte, co by se stalo, kdyby stravenky nebyly? Nic. Lidé, zaměstnavatel i zaměstnanec, by jenom nakládali s vlastními prostředky a vyšlo by je to konec konců levněji. Stravenkový paušál je krok k normalitě. A že se to poskytovatelům stravenek nelíbí, je jejich věc. Ať zkusí něco jiného. Treba kuplířství.

Alexandr Gonda, 49 let,
finanční makléř

Systém stravenek vychází ze zákoníku práce, podle kterého jsou zaměstnavatelé povinni umožnit všem zaměstnancům na všech směrech stravování. Do daňově uznatelných výdajů lze zahrnout i příspěvek na závodní stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů a poskytované až do výše 55% ceny jednoho jídla za jednu směnu, takže zaměstnanec obvykle platí 45% z hodnoty stravenky. Je ale pravdou, že se stravenkami má zaměstnavatel spojitelně i další náklady, např. na administrativu, která s nimi souvisí, nebo poplatky za stravenky placené poskytovateli stravenek, což bývá několik procent z jejich ceny.

Češi si za pandemii koronaviru odvykli chodit do restaurací na obědy. Právě u polední nabídky sledují provozovatelé stravovacích provozů podle Asociace malých a středních podniků a živnostníků (AMSP) enormní propady. Tržby z obědů přitom dříve pokrývaly fixní náklady. Situaci zhoršilo také zavedení stravenkového paušálu. ČTK to řekl restaurátor a garant projektu Moje restaurace za AMSP Luboš Kastner.

V pondělí uplynou dva roky od chvíle, kdy vláda poprvé v boji proti šíření koronaviru zakázala přítomnost veřejnosti ve stravovacích zařízeních. Provoz restaurací následně v uplynulých dvou letech ještě několikrát uzavřela nebo omezila. V důsledku protiepidemických opatření začalo mnoho lidí pracovat z domu, úbytek zákazníků v průběhu obědů pocítily především podniky v blízkosti administrativních center. Velká část zákazníků se přitom na obědy zatím nevrátila, podle Kastnera to bude spíše dlouhodobá změna. Někteří si nechávají jídlo dovézt, ale stále častěji lidé uplatňují tzv. anglický typ stravování, kdy teplé jídlo nahradí například sendvičem, uvedl. Problémem je podle Kastnera také stravenkový paušál, který ministři zaviedli od 1. ledna loňského roku. Místotvorně mohou zaměstnavatelé pracovníkům vyplácet peněžní příspěvek. Gastronomové tím podle Kastnera ztratili na tržbách miliardy korun. Návštěvy restaurací přes obědy loni omezili ale i lidé, kteří stravenky v zaměstnání dostávají. Data společnosti Sodexo Benefitů, která je nej-

vějším poskytovatelem benefitů v ČR ukázala, že držitelé stravenkových karet snížili docházení do stravovacích zařízení na polovinu proti předpandemickému roku 2019, řekl generální ředitel Sodexo Benefitů Daniel Čapek. Lidé, kteří mají stravenky, při-

tom chodí na oběd do restaurací dvakrát častěji než zaměstnanci se stravenkovým paušálem, ukázal dřívější průzkum Unie zaměstnavatelských svazů ČR. Restaurátoři se musejí vyrovnávat s rostoucími cenami potravin, ener-

gií, zvýšil se dále tlak na mzdy, které museli zvýšit. Projevilo se to i na cenách jídla a pití. „U obědů je cenový skok vidět nejvíce,“ dodal Kastner. Češi za oběd v restauraci letos v lednu podle dat firmy Sodexo Benefitů zaplatili v průměru 157 korun. Bylo to o dvě koruny více než loni v prosinci, přičemž ve srovnání s prvním měsícem loňského roku cena vzrostla o 13 korun. Nejdražší obědy byly v Praze, kde za ně lidé museli vydat 176 korun, meziročně o zhruba 15 korun více.

ČTK | biznysvesku.cz

Karla Bernášková, 38 let,
učitelka

Já myslím, že ta diskuse by neměla být o stravenkách, ale o tom, jak se na našich restaurátech podepsala změna chování zákazníků. Věřím, že se jedná o dočasný jev a lidé začnou do restaurací opět chodit. Já se jinak stravuji v naší školní jídelně, která se poslední dobou hodně zlepšila. Stravenky jsem ale dostávala během distanční výuky, takže s nimi mám svoji zkušenost. Většinou jsem je ale spíš uplatnila při nákupu potravin. Viděla jsem dokonce některé lidi v obchodě, kteří za ně nakupovali rum. Myslela jsem, že se to nesmí.

A bude hůř: Ceny výrobců předznamenávají další vzestup inflace

„Již před vypuknutím války na Ukrajině docházelo k mohutnému nárůstu cen výrobců. Nyní lze očekávat, že se situace ještě více vyhročí, protože se bude komplikovat situace v dodavatelských řetězcích. K tomu navíc pokračuje energetická krize a vlivem příchodu uprchlíků vzroste poptávka, která umožní obchodníkům dál zdražovat,“ říká hlavní ekonom BHS Štěpán Křeček.

V únoru došlo k meziročnímu růstu cen průmyslových výrobců o 21,3 procenta. Jedná se o nejvyšší hodnotu v novodobé historii České republiky. K tomuto vývoji přispělo zvýšení ceny elektřiny o 57,7 procenta. Ceny chemických látek vzrostly o 47,5 procenta, což bude přes cenu hnojiv tlačit na růst inflace u potravinářských výrobků. Prudký růst cen byl pozorován u zemědělských výrobců. V úno-

ru došlo k meziročnímu zdražení o 22,9 procenta. V rostlinné výrobě stouply ceny o třetinu. Nejhorší je situace u olejnin, které zdražily o 44,2 procenta. Prudký růst cen o 34,3 procenta zaznamenaly i obiloviny. Vzhledem k válce na Ukrajině lze očekávat, že se ceny v rostlinné výrobě budou dál výrazně navyšovat. Ceny narůstají i ve stavebnictví. V únoru byl evidován meziroč-

ní růst cen stavebních prací o 8,6 procenta. To navíc bylo doprovázeno skokovým zdražením materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví o 20,3 procenta. Vzhledem k rostoucím cenám pozemků, stavebních prací i stavebních materiálů nelze očekávat, že by docházelo k poklesu cen nemovitostí.

Ing. Štěpán Křeček,
MBA hlavní ekonom BHS

Alexandr Gonda, 49 let,
finanční makléř

Meziroční růst cen výrobců v tuzemském průmyslu skutečně v únoru dále akceleroval a překonal očekávání finančního trhu, ale ještě více alarmující je aktuální meziměsíční statistika. Výrazný cenový skok mezi lednem a únorem ukazuje, že se zdražování nezastavilo, nýbrž pokračuje signifikantním tempem i nadále, přičemž nevidujeme výraznější indikace obratu ke zlepšení. Úhrmný index významně ovlivní primární ceny elektřiny, plynu a páry, které se zvýšily o 45,5 procenta. Zmíněné zdražení chemických látek se v moderní ekonomice promítne takřka do všech jejích odvětví. Navíc se obávají, že např. zemědělské výrobky mají i vzhledem k vývoji na globálních trzích potenciál k dalšímu zdražování.

Michal Babinec, 46 let,
byznysmen

K růstu cen výrobců určitě největší měrou přispívají stoupající náklady na energii a také pohonné hmoty. Lidé si často myslí, že firmy zvedají ceny z nějaké kapitalistické hamiznosti, ale neuvědomují si, co všechno ovlivňuje cenu výroby. Jsou to někdy i nepatrné drobnosti. Zdražil například pronájem i operativní leasing nebo právní a účetnické služby. Za stavebnictví mohou říct, že většina výrobců svoje nákladové vstupy patrně zohlednila už v cenících na začátku roku. Ale to neznamená, že se růst cen zastaví, protože se nevyhne tlaku na zvyšování mezd, a to jak kvalifikovaných, tak i nekvalifikovaných sil. Když budou větší platy, budou i větší ceny.

Milan Šáda, 46 let,
posunovač u dráhy

Ceny připomínají drahotu, o tom žádná. Když to bude takhle dál, tak za chvíli bude stát rohlík jako koláč. Teda dnešní koláč, protože koláče budoucnosti budou zase stát jako dort. A dort si už nikdo nedá, protože by přišel na buben. To mi připomíná tu příhodu s nějakou královnou, která lidem poradila, že když nemaj chleba, ať žerou koláče. Vegani už teď žerou trávu, ty by mohli přežít, jsou zvyklí. Ale co maj dělat normální lidi? Jako malej sem trávu jen tak z legrace jed, ale není to moc dobrý. Někteří lidé prej debužirou šneky. Těch mám na chatě plnou zahradu, a taky krtek. Uvidíme..

Erik Hrachovec, 27 let,
vedoucí oddělení datové analýzy

Sneci? Skvělá volba! To je prostě pochoutka, které při návštěvě sladké Francie nikdy neodolám. Dal bych si prostě escargots, třeba à la Bourguignonne. Ale pozor, vino bych rozhodně nevolil sladké! Suché víno skvěle otevírá aroma šneků, nepřehlčuje jejich chuť a kyselost nádherně kontrastuje jejich krémové akcenty. Když musíme šetřit, tak by to mohl být třeba Muscadet. Ale kdybychom si chtěli jako správní bláznové trochu zabláznit, tak bych šel do archívního Chablis. Šneci navíc působí jako afrodisiakum, takže pánové, směle do nich! Mám to vyzkoušené na vlastní kůži. Snědl jsem šneky, a v noci se otřásala zeměkoule. Ráno jsem pak ale zvracel.

Karin Lébllová, 40 let,
na volné noze

Jak příchod uprchlíků z Ukrajiny souvisí s dalším zdražováním. V televizi jsem viděla, že ti lidé skoro nic nemají. Koupí si třeba chléb, mléko nebo třebaš varoh, ale asi těžko si budou pořizovat další zboží, zvláště když bude neustále zdražovat. Navíc prý mají pomoci s nedostatkem pracovních sil v různých odvětvích, kvůli kterému také rostou ceny. Na jednu stranu tedy prý zapřičiní růst cen, jelikož tady budou, a na druhou stranu by měli přispívat k jejich snižování, protože zmenší náklady na výrobu z důvodu nedostatku pracovníků. Mě to vychází, že nula od nuly pojde. Ale to je jen taková selská ekonomika.

POZNEJTE NAŠE KOMENTÁTORY

Alexandr Gonda
49 let,
finanční makléř

Erik Hrachovec
27 let,
vedoucí oddělení datové analýzy

Jindřich Kadavý
51 let,
hudební pedagog a začínající politik

Josef Kalina
67 let,
strojní inženýr

Karin Lébllová
40 let,
na volné noze

Karla Bernášková
38 let,
učitelka

Michal Babinec
46 let,
byznysmen

Milan Šáda
46 let,
posunovač u dráhy

Nikola Spurná
30 let,
prodávka

Druhý ročník Invest Expa byl o svěřenských fondcích

Kolekce večerních a společenských šatů.

Módní návrhář Luděk Hanák se loučí s publikem.

První dubnový týden se v prostorách Paláce Lucerna v Praze konal 2. ročník Invest Expo – akce pořádané Asociací správců svěřenských fondců pro členy asociace a potenciální budoucí členy.

Na akci byly představeny trendy a novinky v oblasti správy majetku a také potenciální výhody členství v pořadatelské organizaci. Ta vznikla jako neziskové zájmové uskupení, které má za cíl kultivovat trh svěřenských fondců v České republice. Sdružuje jednotlivé správce, školi je a šíří povědomí o svěřenských fondcích. S institutem svěřenského fondcu je spojena řada poloprávd a omylů a pokud se potenciální správce s celou problematikou více neoznámí, může nabýt negativních dojmů. Asociace vznikla jako podpora pro správce, kteří se chtějí s tímto nástrojem pro správu majetku, jenž není úplně obvyklý, seznámit. Finanční poradci, kteří se mohou stát s podporou Asociace i správci svěřenských fondců, jsou přímo obchodníci, měli by být edukováni a proškoleni. Každý řádně proškolený člen asociace získává certifikaci potvrzující jeho znalosti. Tak má jeho klient jistotu, že jedná se skutečným profesionálem v oblasti svěřenských fondců.

Předseda Asociace správců svěřenských fondců Ivan Machoň a Lucie Vernarová ze společnosti Invest & Property Consulting.

Součástí 2. ročníku Invest Expa a zároveň odměnou pro nejlepší obchodníky byl kulturní program, k němuž patřila i módní přehlídka. Svoji ko-

lekcí společenských a večerních šatů účastníkům představil moravský návrhář Luděk Hanák. (red.)

Foto: Daniel Šeiner

Plesová sezóna sice skončila, ale společenské akce a večírky běží dál.

Večerní róby od Ludka Hanáka.

Některé šaty byly z netradičních materiálů.

KOPECKÝ

Také umělci říkají své jasné NE válce na Ukrajině!

Při příležitosti slavnostního křtu jarního vydání časopisu *Mercury's Way* se v Grandhotelu Praha konala projekce nového videoklipu Milana Balka Balkinse z TV Metropol s názvem NO WAR!

Umělci v ní vyjádřili svoji touhu po míru v Evropě i na celém světě. V tomto případě se jednalo o baletní ukázkou a módní přehlídku, na kterých se představili návrháři s mezinárodním kreditem. Jejich kolekce v režii agentury Czech Fashion Week předvedla pro tento účel čtyřicet speciálně vybraných modelek

z Čech, Slovenska, Ukrajiny, Ruska, Kazachstánu a z Turecka. Večerem provázeli Kateřina Hunková a Petr Šimůnek. Finančně akci zajistila akciová společnost Invest & Property Consulting, která svými aktivitami podporuje ukrajinské válečné běžence v Čechách.

(red.)
Foto: Jiří Veselý

Úvodní slovo přednesl Ladislav Vaněček, zakladatel IPC a. s.

Módní kreace návrhářky Olgy Rusakove.

Jeden z modelů moravského návrháře Ludka Hanáka.

Vystoupili i sólisté baletu.

Její autorka je uprostřed s květinami.

Svoji tvorbu představil i módní návrhář, ukrajinský rodák Dima Kutelko.

Horolezec Radek Jaroš ukázal svoje uzdravené nohy

Nejnámější český horolezec Radek Jaroš už zase září optimismem a energií. Nedávno se vrátil z dovolené a zároveň rehabilitačního pobytu na Kanárských ostrovech, kde si užíval nejen jarního slunce, ale také aktivních pěších i cyklo výletů.

Hned po svém návratu v Praze navštívil se svojí přítelkyní Olgou Růžičkovou veletrh Holiday World. Na stánku Klubu českých turistů uspořádal autogramiádu svých knih, na podiu popovídal o kráse nejvyšších hor světa.

Radek Jaroš je prvním Čechem a teprve 15. člověkem na světě, který se může pyšnit titulem Koruny Himálaje. V roce 2014 úspěšně vystoupil na poslední, čtrnáctou osmitisícovku – K2 a zapsal se tak do síně slávy světového horolezectví. Jak sám říká, nic není zadarmo a bez rizika. Andělé si vzali jeho prsty, což nakonec nevnímá nijak tragicky. „Můj třináctý výstup na Annapurnu v roce 2012 byl extrémně náročný. Spojilo se asi osm faktorů, díky kterým jsem rád, že jsme to přežili. Omrzliny nohou bylo vlastně to nejmenší, co se mohlo stát“, vzpomíná s pokorou Radek Jaroš.

Jeho slova potvrzuje lékař Jiří Paroulek, který se specializuje na chirurgii ruky. „Mezi pacienty mám více horolezců, ale s nohama byl Radek první. Nevypadalo to vůbec dobře, ale nakonec se rány po odstraněných prstech zahojily a nyní Radek běhá jako dřív,“ říká známý chirurg, který dnes působí v nestátním zdravotnic-

kém zařízení IPC Axis Medical v Dačicích. Ten je rád, že se mu podařilo vrátit Radka do stavu, kdy mohl dodělat Korunu Himálaje výstupem na jeho poslední osmitisícovku K2.

Jak se to stalo?

Zní to hrozně, ale stalo se to na moji třinácté osmitisícovce, na Annapurně. Já s třináctkou jinak problém nemám, hrál jsem volejbal mnoho let s číslem třináct. Byla zima a bylo strašně moc nepříznivých faktorů, které se sešly naráz. Kdyby byl jeden, dva, tři, tak se nic neděje, ale šlo se jich asi devět. Lezli jsme šest dnů nonstop ve strašném počasí, nesundával jsem boty, otekly mi nohy, tím se mi trochu omezil krevní oběh, byli jsme dobře aklimatizováni, což ale znamená zahuštěnou krev, hodně červených krvinek, byli jsme cestou dehydrovaní, což je další zahuštění krve, já jsem tam byl s klukem, který to lezl mnohem delší dobu, takže jsem třeba sedm hodin čekal na něj ve stoji před stanem a tyhle věci se počítaly, včetně toho, že mě nějakým nešťastným způsobem den před tím zvlhly boty, takže tam ta termoizolační vrstva

přestala fungovat, lezli jsme severní stěnu, kde byl fakt extrémní mráz, no a tak se to nasčítalo... A bohužel, jak tam byla ta moje vyfocená noha (viz foto), tak tam se stal ten zásadní problém, že mi odstranili kůži z těch prstů, tím se zabránilo hojení, a všude tam, kde byla ta kůže odstraněná, tak to šlo do nekrózy a byl konec.

Já jsem ještě v den výstupu na vrchol, v posledním výškovém táboře ve výšce 7.050 metrů (asi pátý den lezení) tomu kámošovi říkal – hele to je sranda, že mám nohy jak v mrazáku, a přitom to člověku už vůbec nevadí. Druhý den

jsme vylezli na vrchol, já jsem se vrátil zase o několik hodin dříve než on, sundával jsem boty, že si na chvíli lehnu do stanu, a jak jsem se sundal, koukal jsem na prsty, a viděl jsem takovou čárku, modrofialový prsty byly na konci, tak jsem si řekl, že to není dobrý... konzultoval jsem to satelitním telefonem s lékařem, který byl se mnou na vrcholu Mt. Everestu. A bylo jasné, že jsou to už omrzliny. Do těch 7 tisíc metrů pro mě nemohl doletět vrtulník, tak jsem musel další den seběhnout do základního tábora, takže to, co jsme nahoru lezli 5 dnů, tak já jsem dolů seběhnul za je-

den den s těmi omrzlinami. Další den pro mě přiletěl vrtulník a dopravil mě na kliniku, a tam začalo rok dlouhé léčebné martýrium. Původně jsem byl domluvený na poslední K2 na rok 2013, ale kvůli tomuto zranění jsem nemohl, musel jsem to odložit na rok 2014. Což nakonec bylo dobře, protože rok 2013 byl nejhorší rok himalájského lezení.

Radek Jaroš jako turista

Jeho kroky nyní nepovedou do velehor, ale naopak, společně s Klubem českých turistů chce poznávat krásy naší země. „Mojí srdeční záležitostí je Vysočina, kde žiju. Tam začala moje cesta do Himálaje, ale i za Korunou světa. A sem se pořád rád vracím a budu vracet, tam kde jsem doma,“ říká Radek Jaroš, rodák z Nového Města na Moravě a dodává: „Nechci to úplně nazývat horolezecký důchod, ale můj život nejsou jenom hory. Mnoho krásných míst máme i v naší zemi, a ty hodlám jako turista nyní objevovat a motivovat mladou generaci, aby trávila více času pohybem na čerstvém vzduchu, protože to je nejlepší, co mohou pro své zdraví i duševní pohodu udělat,“ prozrazuje své letošní plány Jaroš.

Horolezec Radek Jaroš se vydá po turistických značkách a bude více turistou. Za to, že opět chodí, vděčí i svému příteli a lékaři Jiřímu Paroulkovi.

Redakce